

Nelehký sokolí rok v národním parku

Krásná Lípa, 12.7.2019 – V Národním parku České Švýcarsko zahnízdilo letos rekordních sedm sokolích párů. Pouze v jednom případě však bylo hnízdění úspěšné. Obdobně neradostná situace byla také v sousedním Saském Švýcarsku. Ochránci přírody se domnívají, že za poklesem úspěšnosti hnízdění stojí s velkou pravděpodobností zvyšující se návštěvnost národních parků.

Příčin neúspěšných hnízdění může být více, například neplodnost či nezkušenost rodičovského páru a hlavně ulovení mláďat predátory (nejčastěji liškou, kunou nebo výrem). Ovšem i v případě predace může být prvotní příčinou vyrušení sokolích rodičů neukázněnými návštěvníky. „V letošním roce víme prokazatelně o dvou případech, kdy bylo hnízdění sokolů v národním parku zmařeno díky nevhodnému chování návštěvníků“, říká Pavel Benda, ředitel Správy NP České Švýcarsko a upřesňuje: „V obou případech se jednalo o ilegální táboření v blízkosti hnízd, na které sokolí páry reagovaly opuštěním vajec resp. bezbranných mláďat.“

V sousedním Národním parku a v Chráněné krajinné oblasti Saské Švýcarsko letos zahnízdilo šestnáct sokolích párů, úspěšného vyvedení mláďat se však dočkaly pouze tři z nich. „Do Českosaského Švýcarska míří stále více návštěvníků“, vysvětluje Richard Nagel, ředitel odboru veřejných vztahů Správy NP České Švýcarsko a dodává: „Ačkoliv naprostá většina turistů respektuje pravidla chování v národních parcích, s jejich celkovým rostoucím počtem bohužel narůstá i absolutní počet těch neukázněných. Pokud ale chceme, aby národní parky i nadále zůstaly domovem sokolů i dalších ohrožených ptačích druhů, je naprosto nezbytné, aby návštěvníci dodržovali přísný zákaz vstupu do tzv. dočasně chráněných ploch v době hnízdění.“ Tyto plochy jsou v terénu viditelně označeny a v podobě mapy jsou zveřejněny na webu správy NP.

„Je paradoxní, že některým vzácným druhům se začíná lépe dařit mimo vlastní území národního parku, jehož hlavním posláním by měla být právě ochrana přírody“, říká Pavel Benda. Sokolí bilanci na české straně tak letos zachraňovaly páry hnízdící v méně navštěvované Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce. Zde bylo hnízdění úspěšně na pěti lokalitách z celkem šesti obsazených. Ale i v CHKO je situace rok od roku vážnější a daří se ji zvládat jen díky enormnímu nasazení profesionálních i dobrovolných strážců přírody a díky nadstandardní spolupráci s Českým horolezeckým svazem. „S horolezci jsme domluveni, že nám hlásí pozorování sokolů“, říká Pavel Svoboda, vedoucí oddělení stráže přírody Správy NP České Švýcarsko a doplňuje: „I díky tomu jsme schopni operativněji reagovat a zajistit sokolům potřebný klid během hnízdění“.

Celkem bylo letos v Českosaském Švýcarsku vyvedeno dvacet dva sokolích mláďat, z toho tři v Národním parku České Švýcarsko, třináct v CHKO Labské pískovce a šest v Národním parku a CHKO Saské Švýcarsko.

Sokol stěhovavý patří mezi kriticky ohrožené druhy české přírody a je chráněn i podle legislativy Evropské unie v rámci ptačích oblastí Labské pískovce a NP Saské Švýcarsko, které jsou součástí sítě chráněných území Natura 2000.

Richard Nagel
ředitel odboru veřejných vztahů Správy NP České Švýcarsko

Autor fotografií: Václav Sojka